

"Narodni list" izdava-
kuga četvrtka posljednjeg.

Cijena mu je na godinu
8 kruna, na sedmice 4 kruna,
pojedini broj 6 halera.

Za susretstvo plaća se po-
sedioc postarina.

Nijedna uplata ne vrijedi ako
nije odobrena izravno upravi
lista.

Narodni list.

Za oglasno plaća se 12 šil.
po radni, za više puta po
pogodbi.

Oglasni listu se na vred-
ništvo lista.

Uredništvo i uprava lista
nalažu u Voloskom.

Bukopolat se ne vraćaju: —
Nefrankirani listari se ne
primaju.

Pučki list za politiku i pouku.

"Narod bez narodnosti jest hlo bez kosti!"

Br. 35.

Volosko-Opatija, u četvrtak 1. septembra 1904.

God. IV.

Mačuhinska vlada.

Svaka pravedna vlada ima dužnost, da jednakom brigom i ljubavi skrbi za potrebe svih državljana. Vlada, koja hotimice ili nehotice zanemaruje stanoviti dio državljana, jednu provinciju, jedan grad ili mjesto, ne zaslužuje podpore naroda. Svi bo državljanji imaju napram državi jednake dužnosti, svi imaju pravo da se vlada te države za njih u istoj mjeri brine. Da se austrijska vlada najmanje brine za kulturne i ekonomake potrebe austrijskih Hrvata to je stara stvar. Nećemo ovde navesti sve grehe austrijske vlade napram nam austrijskim Hrvatima, jer bi nas to predaleko dovelo, hoćemo samo, da naše čitatelje upozorimo na kažnjivu nemarnost, kojom obdaruje slavna austrijska vlada naše liepo liečilište Opatiju. Do godine 1882. bila je Opatija zabitno selo od malo kuća. Do tada plaćala je Opatija sveukupnog poreza najviše tisuću forinti. Od godine 1882. dalje počela se Opatija sve to više razvijati, pores počeo je nerazmjerno rasti od godine do godine, tako, da liečilište Opatija plaća sada državi preko milijun kruna izravnog poreza. Od postanskih i brzozajvnih ureda u liečilištu imade država na godinu oko sto tisuća kruna čistoga prihoda. K tomu dolaze prenosne pristojbe svih bezbrojnih kupoprodaja, koje su se u ovih zadnjih 23 godina u liečilištu sklopile, pristojbe od uknjižbe dugova i slično. Može se utvrditi, da je država od na-

šega liečilišta primila, od kada isto postoji, do 25 milijuna kruna čistih.

Pitamo sada, što je vlada učinila u ovo vreme, što je potrošila za liečilište Opatiju? Ništa, a ma upravo ništa! Već se godine i godine traži, moli i prosi, da se uredi opatijsku luku; pomorska vlada, ministarstvo trgovine priznaju, da je to od potrebe, predložo ministarstvu financija odnosni trošak a ovo kaže nemam novca. Svatko uvidja, da je neobhodna potreba da se sagradi jedna paralelna cesta između Opatije i Matulji. Obćina Volosko-Opatija je već pred više godina poslala odnosnu molbu u Beč. Kapetanat u Voloskom i namjestništvo u Trstu jesu tu molbu toplo preporučili, ali ministar financija kaže: Nemam novca. Je li to pravednost?

Od nas se uzima što se više može, a ne daje nam se ništa. Da slučajno koji od nas imade u crievima koji krajcar, porezne oblasti bi mu ga našle, da od istoga odmjere, porez, a kad treba za nas što god učiniti, kad nam treba što god dati, onda financijalno ministarstvo za nas nezn. Mjesto, da vlada u vlastitom interesu podupira napredak i razvitak liečilišta, ona sve to sprečava. Pravo je rekao jedan liečilišni gost, da nije čudo, da austrijska vlada ne čini ništa za liečilište Opatiju, nego da je pravo čudo, da ne imenuje kakovu komisiju, koja bi imala uprosišt Opatiju.

U istinu, nijedna i najgora maćeha ne postupa tako slabo sa svojom pa-

storčadi kako austrijska vlada sa liečilištem Opatijom. Svi mjerodavni faktori u Opatiji morali bi se složiti, da protiv tom mačuhinskom postupku austrijske vlade energično prosvjeduju.

Vjera, naše svećenstvo i — biskupi Flapp i Nagel.

Naši članci uspereni protiv biskupom Flappu i Nagelu avukli su nam dva, tri prigovora od strane naših svećenika. Među takove prigovore ne ubrajamo željive izbjuvotne stanovitih elemenata, koji imaju od svećenika na sebi samo — ruho, mantiju častu. Nama pred očima stoje pisma vrednih svećenika, u svakom pogledu prokušanih rodoljuba, koji se na nas obratilo pristojnim i prijateljskim rječima, moleći nas, da ne diramo u glavare crkve, da se time ne ruši u narodu vjera, jedina utjeha, što ma još preostala.

Premda mi te naše prijatelje svećenike vauredno štujemo i cijenimo, premda je nama njihovo mnjenje sveto, ipak smo mi prinudjeni da podjemo i dalje započetim putem. Mi te naše prijatelje shvaćamo. Iz njih govori stalaški možda: ponekle pretjerani osjeđaj dužnosti. Ali takav osjeđaj govori i iz nas i mi mu se ne možemo oglušiti.

Flapp i Nagel su za nas dva crna zloduhna — njih se naš narod mora otresti — mora pod svaku cijenu.

Zatvarati oči pred njihovim pogubnim djelovanjem, značilo bi, kopati sebi samima grob. Zato mi i navaljujemo. A vjera ga u to ne ulazi. Obiediti nas a bezvjerstva bilo bi i zlobno i glupo. Ali zahtjevati od nas, da mi moramo ljubiti skute i koljena biskupima, što nam ih je na naš zator nametnula nama neprijateljski naklonjena austrijska

diplomacija, bilo bi, da se najblaže izrazimo, naivno. Mi a s nama i svi, koji prate naše narodne prilike u Istri, znadu, da Flappa radi njegova nečovječna postovanja protiv našega naroda u porečko-puljasko biskupiji, proklinje sve, što je u onim tužnim krajevima naše otačbine, ma koliko svietno. Kad je tako, zar da ga mi hvalimo?

Nagel! U čemu je on bolji od furlana Flappa? Zar u tome, što se znade bolje previjati? Proučite ona njegova čuvena tri pitanja, što ih je upravo talijanski kardinalima u Rim, pu sudite. On neče, da se „njegovim mukom“ prekršuju crkveni zakoni... Nije li to čuška onim našim svetim pokojnicima Dobrili i Šterku? A ono o „zloporabama“, nije li i ono druga čuška onim našim svećima?

Oni su svojim „mukom“ puštali, da se „prekršuju crkveni zakoni“ a puštali su, da se razne „zloporabe“ i dalje vrše u hrvatskim crkvama ove biskupije. Ergo, ti si biskupi po Nagelu, zaslužili, da im se uspomena zatara i to zato, što to nisu bili biskupi, koji bi bili morali paziti na točno vršenje crkvenih zakona kao on — Nagel, već su to bili biskupi, koji su hotice uvajdali „zloporabe“. Ta nije li „zloporaba“ slavna knjiga Dobriliina „Oče budi volja tvoja“, koju je opet sa svoje strane pokojni Šterk proglašio liturgičnom knjigom za ova biskupiju? Nagel toga ne bi učinio — Bože sačuvaj, ali ne a toga, jer to neče Bog, već zato, što to ne trpi nemačka diplomacija i njegine skutonose, rimski kardinali.

Biskup Nagel ide još i dalje. On veli, a to da su mu poručili oni iz Rima, da se papinski blagoslov ima umirućem podijeliti samo u latinskome jeziku. Svak vidi, da je to sama po sebi velika glupost — i da se to skoro protivni ne samo zdravom razumu, već i samim temeljnim istinama kršćanske vjere. Bog, koji je tako velik, dobar, milostiv i sveznačaj, On, to najuvri-

Podlistak.

Spod nesrećne zvezdi.

Piše: Bihan Šapčić.
(Nastavak.)

Jedno zaposlen sam nabijal va konobe bačvi, kada ti temu ne beše, priševrdljini k mane nat, pak mi reče sva vesela:

— Mali! Još nisam bila nikad tako srećna kako sada.

— Ča ste morda na lot dobili?

— Još i više, nego na lot. Našla sam ti mala baš kakova ti se šika.

Da vam prava istina rečem, na ove sije besedi me je valje noć va nedrež zakakijalo, pak ju brže bolje zapitam:

— Ka je to?

— Kovačeva Tonka.

— Ala ave strelil! — zakricim, i pobojac mi valje s ruki pado.

— Ča je? Ča ni merda fanjska maćeha?

— Tri ste vragi! Prvo ča poč po glavu va Preink, nego se za nju oženit.

— Mali ne supit! Kade čaš nađ bolja prilike — reče mi mat.

— Mamo! je je neću ni za vas svet.

— Muči no. Sve ne moru bit najlepje. Ča češ sinko, kada njoj ruki zlata valjaju, kako deju ljudi. Pak ima neč i pod palcem.

— Draga moja ma, avaki svoju zna. Ja znam to, da nje neću oženit, pak makari ako se vas svet nasadi na — glavu.

Za pravo reć, još njoj nisam nikad ovako muški zabrušil, zato njoj se je to grdo videlo, pak je počela plakati, a ja pak od jada sam počel ulatit po poboje, da su ave obrući pucali. Najzad mi je bilo mater fal.

Kada smo se jedan i drugi mrvu umirili, reče mi sopena mat:

— Čajes mali! Nisam nora ni pijana. Ovo su ti moje zadnje besedi: al oženit Tonku, al ja grem k čere, pak skrbi s gruntom kako te volja.

Ča da, ča neću? Va ovoj mojoj reči nevolje prišla mi je po volji božjoj za pomet četita zapoved božja, ka govori: „Poslušaj oca i mater i svakoga starejega od sebe, ako seliš dugo živet na ovom svetu, a na drugem živat kraljevstvo nebesko“. Ove besedi su me tako za srce ujile, da sam valje rekao mater:

— Dobro je mamo! Na slavu božju, ču ju oženit.

Vam ča se merda, dragi moji ljudi, čudno videt, da sam se toliko otimal ženitbe s Tonkom Kovačevom. Da imam nijiji „ritrat“ bim vam ga pokazal, pak neka bil ja drugi, ako mi ne bite pravo dali. Lego kada nimam „ritrate“ ču vam ju provat našampat — s besedum.

Ste videli kada bukaleticu, na kakovoj ma bi napisano: „Bevi Nina“. No, na sploh rečeno, onakova je bila ta moja naročena Tonka. Ma, baš prava Tonka! No bilo, ako ne va kukoh, na ke bi se moglo obesit ne kuharica, nego, pomezi me, i kablid. To vam je sve neč bilo krompesto i štrambasto, da je nogi za sobum vukla, kako da nism nijje, a valjala se s kuka na kuk, kako bisagi na tovaru.

A opanki pak! Na moju grešna duša s postelji bim bil mogal po glavu va nje skočiti. Život pak je imela, da ni čovek pravo mal, ako ima s preda al zada — praš. A glava! Znae kakova je tikva, ka na stenu priori? Ni tonda ni pinkaste, reć neč po pet nač po mat. Takovu nakakovu glavu je i ona imala. Doležite k ovakovoj glavu još kako mećehin obraz, za sreć koga

frči nos kot jedan — fašolčić i ona srdašne oči, s kemi je gledala kako zaba spod postola, pak param, da mi je nečete — zavidet. A zajik! Ah, mila ti ga majka, baš i on je falli! Ja param, da ga je svakako imela barem koliko i — krava repa. Vidite, takova napust je bila.

Aj brižan čovek, ki se mora ženit na tuji gušti. Ovdje ne valja ona starijska: „Nije blago ni srebro ni zlato, već je blago što je sreću drugo“.

I tako za matere ugudit, oženil sam Tonku. Kada smo šli va crekav, param da sam se držal kako telac, kada ga va mećehu vuku. Komac smo pak doma prišli, fal sam se probući, stavil zavojci, pak sam šal dretu za repu kopat. A kopal sam brate kako da mislim svu svoju tugu i žalost endu zakopat. Tonku pak sam puštil samu s materum, neka se je mat na mire do mile volji — nadići.

Tako sam vam ja bil od sada napravo ni kuhan ni pečen, ni maš ni mladit.

(Svršetak slijedi.)

šepnja biće, da će se kapricirat na tome, da se umirajućega mora odpraviti a ovoga svieta samo latinski, drugačije, da mu duši nema pomoći.

Ostala dva pitanja i odnosi odgovori su ne manje smišljeni. Nego ostavimo to. Iznašajući ovakove budalastine, pa makar poticale one i od samoga sv. zboru, mogla bi se doista utaći vjera u narodu. Mi smo ovoliko izmislili, da se vidi tendenca — (koja je inače tako prozirna!) svih tih Nagelovih pogubnih novotarija.

Naše čitatelje pak upućujemo na dičnu „Našu Slogu“, koja donša o našoj svetinji, o crkvenom našem jeziku prelepu raspravu. Što se pak tiče tih napadača na biskupa Flappa i Nagela, mi osim rečenoga izjavljujemo još i ovo: Mi smo na dobrom putu i ne bojimo se ničesa.

Talijanski „uror-svećenici“ su u svoje vrijeme podgrizali život našim narodnim svećima Dobrili i Šterku, pa za to nije nikoga zabojela glava niti ih je zato djavo odnio. Valjda neće ni nas.

Domaće vijesti.

Istarski zemaljski sabor sastat će se, reč bi, oko 22. septembra. Valjda u Kopru.

Namjestnik Goeas. Već duže vremena govori se, da će se naš namjestnik za Trste zahvatiti na dosadašnjoj svojoj časti. I mi smo donasli te vijesti, ali njim nismo vjerovali puno. Sada i službeni list „Triester Zeitung“ donša tu vijest, a s njom i mnogi drugi ugledni bečki listi. Od tega se more zaključiti, da Goeas — putuje. Dobar put želimo mu mi, a s nami i svi Slaveni ovega našega kraja.

Govori se, da bi ga imej naslediti barun Handel, sadašnji namjestnik za Dalmaciju. To je dragi ptic — iste farbe. Za nas il ovako il onako: Todore svaki dan to gore.

Sokolaka svečanost na Sušaku. U nedelju, dne 23. augusta priredili su primorski, senjski i puljski Sokol na trgu pred saškackom gimnazijom javnu vježbu za pukekom tombelom, razsvjetom, pjevanjem i tamburanjem. Dio čistoga dobitka namijenjen je bio gradnji „Sokolskog Doma“ u Puli. U 3 sata popodne došli su na Rieku puljski Sokolaci, njih 35 na broju, te ih mnoštvo naroda dočekalo i pozdravilo na mulu. U 3¹/₂ sata po podne dodjose senjski Sokolaci i izletnici. Na mulu Adamić dočeka ih mnoštvo svieta, primorski i puljski Sokol, te svi ukupno krenuše na mjesto svečanosti. Ova sama započne javnim nastupom senjskog Sokola, izvedajući pod vodstvom vrstnog učitelja gosp. Julija Scarpe, razne proste vježbe. Zatim nastupise i puljski Sokolaci, te oba Sokola izmjenice proizvajdaše uprav krasno razne vježbe na spravama. Nakon sokolskih vježba bila je tombola, razsvjeta, vatrometi i koncert. Ova je svečanost bila dobro pojedena. Na istu došlo je također 16 Sokolaca iz Voloskoga-Opatije sa svojim starostrom na čelu. Vidjelo se i više drugih gostova iz Opatije, Voloskoga, Kastva, iz hrvatske Primorja. Bio je također dični naš zastupnik prof. Spindić. Upalo nam je u oči, da na svečanosti bijaše vrlo malo riečkih Hrvata. Ipak je Sokol bar takovo društvo, koje zaslužuje svadnju podporu.

Prvi ovaj javni nastup senjskog i puljskog Sokola ispao je na obće zadovoljstvo, te neka to bude Sokolom pobudom za ustrajni rad. Praprijetili bi svim rođoljubom, da svojski podupiru nastojanje puljskog Sokola za gradnju vlastitog Sokolskog doma.

Bjensko riečkih kalabreza. Nedavno bilo je na Rieci steklo nekoliko pana, pak je magistrat uveo pasju kvarantenu. Pasje bjensko na Rieci čini se da je preostalo, ali nastupilo je drugo, daleko pogubljenije bjensko biva ono riečkih kalabreza. Sadimo to po pitanju riečkoga „jornala“. Oče de pepelo“ od nednje 26. pr. m. U tom broju obara se riečki pisakarlo na riečki magistrat, što dopuđa, da se po Rieci priblijuju i hrvatski oglaš. Makarski Sokol dao je najme na Rieci pribiti svoj hrvatski oglaš

o svečanosti proslavi posvete društvenog barjaka. Veteransko društvo u Opatiji dalo je na Rieci oglašiti hrvatski, talijanski i njemaški svoju svečanost od 26. pr. m. Radi toga bies riečkih kalabreza. U tom članku nazivlje riečki gomilar Opatiju „juogo d'imbrogli“, Opatije, Dalmatince i Senjane nazivlje „Forestieri senza creanza“, „Ospiti ineducati“. Sve to radi dvih, trih neudanih rieči tiskanih u hrvatskom jeziku. Delata slabo mora stajat talijanstvo na Rieci, kad mn od par oglaš hrvatskih prieti pogibelj. U ostalom opažamo, da talijanstvo na Rieci reprezentiraju: kapulari, lambrelari, stanjari, gae i alična barga, koja se je iz Italije gladna i žedna naselila na Rieci, gdje bi sada htjela zapovjedati urođenomu hrvatskomu pečanstvu. Da nema Hrvata na Rieci i u okolici, navlastito u hrvatskom Primorju, sva bi ta talijanska fučara, koja ima na Rieci trgovinu u rukama, krepala od glada. Dužnost je svih Hrvata, da se sluše samo kod hrvatskih trgovaca na Rieci i kod takovih, koji poštuju naš jezik i našu narodnost. Nedajmo za Boga dobitka našim krvnim neprijateljima.

Vepričačka stvari. Sarenjačka većina vepričačkoga občinskoga zastupstva odlučila je pred par let, da se ima gradit vozna cesta iz Veprična preko Poljan do erarske ceste v Ičićeh. Ovo leto počela se je ta cesta gradit i občina je poverila gradnju te ceste Vicku Dubrovčiću-Slocariću, koji ni nikada gradil nikakove ceste i ki se razume za ceste kako i tovar va muziku. Se zas, Slocarić je prijatelj i pajdaš Anžula, Krtića i Gregota, pak je tu odlučio prijateljstvo i morda još ča Občina će imati cestu na ku će morat trošit tisuća i tisuća na leto, a sve krivnjom šior Anžula i njegovoga škričvana. Za sada gradi se cesta samo od Veprična do Sv. Petra va Poljanah. Za ta kus ceste posuđila je občina Vepričac 40 tisuć fiorinini. Sada pak misli šior Anžulo zidat tu cestu dalje od Sv. Petra do Ičićeh, za potrošak posuđit 60 tisuć fiorinini. Domajemo sa pouzdan strane, da će se ta posuda od 100 tisuć fiorinti osigurat na vepričačku sumu. Tu bi se moglo jako lakko dogodit, da Vepričani zgrube svoju sumu, koja njim je hrana i življenje. Na 100 tisuć fiorinti treba plaćat na leto 5 tisuć fiorinti interesa, a od kuda će ga vepričačka občina plaćat? Neće se moć plaćat interesa, pak će poć vepričačka suma rakom zviždāt. Gradit ceste je dobro i koristno, ali samo ako su te ceste svim obćinarom od koristi. Ova cesta iz Veprična do Ičićeh neće bit upravo od nikakove koristi puku, pak je smrti greh za takovu cestu trošit toliko tisuća. Dug je slab drug. Joh ti ga čoveku, joh ti ga občini, koja mora dug delat. Nego ako se dug dela za stvar, koja je od obće koristi, koja je potrebna i koja će nosit občine nekakov dobitak ni niš slaboga. Ovako će pak imet Vepričani jednu nepotrebnu cestu, 100 tisuć dugā i mogućnost, da radi tega duga izgube svoju lepu i bogatu sumu. Sve to samo zato, da se zadovolji nekoje Poljančane, koji samo zdrže talijanski partid. Mi smo vavrek predikali, da će talijanski partid bit propast vepričačkoga puka. A Vi Vepričani odprite jedan put oči. Ne budite od zada zapućeni.

Vaš župan i vaši talijanski suci vrte vas kako Talijan medveda na konope. Mislite malo svojom glavom i odtreatite se pijavic, koje će vam izsisat krv i mozak. Pomislite, da će Vaša deca proklinjat Vas, da niste znali ni hteći odvratit nesreću, koja će se gurno morit.

Biskup Nagl na djelu! Pišu velovrednoj „Našoj Slogi“ iz svećeničkih krugova:

U biskupskom tršćansko-koparskom listu „Cris Episcopalis“ od mjeseca srpnja i kolovoza str. 107. br. 75. P, čitamo: Biskup Nagl, da se ne bi njegovim mukom zakoni prekršivali crkveni i da se ukine uvedena zloropara, što ja je pronašao prigodom svog posjeta po biskupiji, upravo je tri pitanja sv. zboru obrada u Rim, i to:

1. Da li vjernici, kako sada većinom biva (svi u hrvatskim župani) mogu dobiti papinske oduzdanje za čas sveti ako im ga se podieli u njihovom jeziku?

2) Da li se može dopustiti, da poslije podizanja kod mrtvačkih sv. misa na mjesto „Blagoslovljen“ mogu se pjevati litanije za preporuku duše li karatanske, i tako biva misa čitana. K tomu, da li u dnevnim pjevanim sv. misam poslije „Credo“, može svećenik čitat sv. misu de praefatio?

3) Da li svećenik u jeziku puka govoreć brevir kao u. pr. o Božiću, mrtvački oclij itd. ujedno s pukom li litanije svih svetih u prosne dane mora opet izreći u latinskom jeziku?

Rim je odgovorio na 1) Negativno li nično, jer je papinski blagoslov strogo liturgični čin. 2) Negativno, jer je to (abusus) zloropara, koja se mora ukiniti. 3) Ječno (afirmative), jer se je obvezalo govoriti samo u latinskom jeziku.

Biskup Nagl razjašnjuje 1) Sv. zbor obrada zahtjeva u stvarim strogo liturgičnim i u podjelivanju sv. sakramenata latinski jezik. I u današnjim okolnostim naših biskupija papinski se blagoslov ima podieliti u latinskom jeziku, inače ne koristi vjernikom. To nek se puku protumči. 2) Kod pjevanih sv. misa dnevnim li mrtvačkim, nesmije se pojedine djelove ako i kratke tiho govorit, izpustit li čitat. 3) Stroga je dužnost svećenika izreći brevir u latinskom jeziku, jer inače ako je nadarbenik, ne ima prava na plodove nadarbine.

Na mjesto da biskup Nagl pusti stvar „stata quo“ dok se ne rieši pitanje jezika, on ne ima prednjeg posia već da zatre pod plahtom Rima, jer sam ne ima viasti, i one ostanke ostanaka naših prava. Dakle od sad u kut sa hrvatskim ritualima; papinski blagoslov, podjeljivanje sakramenata mora se podielivat u latinskom jeziku.

Litanije — koje se pjevale u hrvatskom jeziku — za preporuku duše kroz sveta misu, od sada se ne smija. (Bi, da bi bile latinske). Napokon, da svećenikom otežda dvoje recitiranje brevira, li da ih tim, dakako mlohava, privede na recitiranje brevira u latinskom jeziku, oclij na Božić, mrtvački, litanije u prosne dane moraju se izgovarati u latinskom jeziku; pa onda s pukom hrvatski u obhodu li crkvi. A što će na novotarije narod? Što narodno svjedstvo? Mari li zato biskup Nagl? Mari li on koliko proklinjanja, kolika zanemarivanja crkve, hrišćanskih pobožnosti, sakramenata? Da, mirna mu je savjest! Eto vam, vi lakkovjerni, koji mu sve do sada vjerovaste, odkrio je svoji čud; svoj pravac kojim će ići. Veliki i nemrtli papa Lav XIII o ovom trošku pod redakcijom sv. jeronimskog kanonika blagopok. Dragutina Parčića izdaje glagoljački Misal i hrvatski Ritual (1893). Al da, drugčije je obzorje bilo pred očima neumornom Lava XIII, a drugo diplomatu Naglu. Zaključujem bolnim srecem: „Tužna Istro što si dočekala, da te biskupi tuđnici raznaroduju!

Talijanski patriotizam. Tršćanin Adolfo Conighi darovao je prigodom smrti svoje kćeri Clelie, zloglasnoj „Legi Nazionale“ 54 tisuća kruna pod svjetom, da takom jedne godine sagradi i otvori legine škole u Sv. Ivanu od Sterne, na Livadama i u Raklju kod Barbane. U Livadama a obostoji već nekoliko godina družbina škola, koja je ove godine bila proširena na dvoranrednu.

U Sv. Ivanu od Sterne i u Raklju baš sada gradi družba svoje škole, koje će biti dok-akora dovršene. Sva tri sela su čisto hrvatska, pak je upravo bezobramo, da lega tamo otvara škole. Do sada nije lega znala za one sromasne kmete bez škola i učitelja. Sada, kad je družba tamo počela djelovati, sada treba da lega zabode svoje paklenske prate. Conighi je najme pitao ravnateljstvo „Leghe“, da mu javi, koje legine škole bi bile najpotrebitije, a ravnateljstvo se požnilo odgovoriti mu, da su najpotrebitije tri gori spomenute škole. Po tom se vidi, da „Legi“ nema svrhe, da svojimi školami podnaje nekogā i da ustraja škole na Talijane, nego da svojimi školami potalijanuje hrvatsku djecu. To je upravo oštronsko delo. Da je naš narod u Istri svietan košto nije, ne bi ni jedno diete polazio te legine škole makar njim Talijani davali bombu.

Rafas brodovlje, koje se sada nalazi na Rieci, sastoji se od ovih brodova: „Habsburg admiralica“, 8.300 tona, 43 topa; „Arpad“ 8.300 tona, 43 topa; „Babenberg“ 8.300 tona, 43 topa; „Monarch“ 5.600 tona, 30 topova; „Wien“ 5.600 tona, 30 topova; „Badspest“ 5.600 tona, 30 topova; „Zenta“ (krsta II. reda) 2.300 tona, 20 topova; destroyeri „Satellit“, „Komet“ i „Meteor“; torpedinere: „Pyron“, „Ligy“, „Bussard“, „Nehe“, „Uchu“, „Ibis“, „Reiber“, „Flamingo“, „Secretär“, „Harpi“, „Gaukler“.

Zapovjednikom ovog brodovlja jest contradmiral Julij vitez pl. Ripper na ladji „Habsburg“. U njega zapovjeda jednim odjeljenjem contradmiral pl. Beck na „Monarchu“. Mračad broji ukupno oko 4000 mornara i 268 častnika.

Ča stori nesrećna ljubav. Va Duzete bila je mlada divojka od jedno 21 leta. Zvala se je Antonija Bušan. Stareji in nju naganjali, da neka se omeni s nekim Silvestrom Cerovcem, s mladićem od 19 let. Ma Antonija je ljubila drugoga i kadgod bi ju Silvester pitao, ako će mu bit žena, ona bi se s njim samo rugala. Tu prvu nedelju pozval ju je Silvester na račun, pa kad ga je Antonija i opet odbila, zarinul je on va nju nož i sadal joj više ran od kojeh je i umrla. Na to se je Silvester sam prijavil žandarmeriji.

Idiotizam va Lovranu. To je neka nova bol, ka se je, reč bi, va Lovranu strašno razširila i zahvatila mladi i staro, muško i ženško. Sintomi te boli opažaju se već od više vremena. A kako obično biva akompanjuju li i neke bedaste „fisse ideje“. Jedna od tih „fissih ideja“ vam je ona nesrećna beseda: Laurana. Vidite, ima va Lovranu takovih idiota, ki su sebe va glavu zatukli, i da se Lovran mora zvat Laurana. I počeli su tako pisat, dapače i oficijozno. Carško kraljevske oblasti, videt tu pogubljenju manju svojeh tesneh prijatelji, lovranških poperdili, provali su svi modi i maniere, da ih od te fisse ideje zleče. I svakako su njim govorili. Ma ne mojte, ljudi božji, naše mesto se zove Lovran a ne Laurana, ne mojte, nemojte . . . Ma naši poperdili ni čut. Ovi su oblastim odgovorili, da oni će zvat Lovran Laurana, pak Bog teta Jele!

Govoran va Trste, kad je to čul, razjadil se je i spakul je Lovrancem crno na belom, da se Lovran ne sme zvat Laurana nego Lovran. Kad sa to dočuli lovranški idioti počeli su skakat kako munjeni. Mi ćemo da se Lovran zove Laurana, Laurana, Laurana! Ča će sada lovranški kapi od konna? Pobojali su se, da ne bi njihovi „concittadini idioti“ još i jače ponoreli, pak su zato savrali napočinu sedatu od reprezentanci, kade su c. k. oblastim oštro zabrusili, da se Lovran mora zvat Laurana i nikako drugačije.

Ča će sada c. k. oblasti? Da copnu va prah pred lovranškimi idioti? To nikako. Ča bi onputa valjala njihova autoritad? Oblasti su dakle zaključile, kako žujemo, da će ostat kod svoje prve oduki. Ais od straha, da ne bi na taj novi „rišat“ lovranški poperdili zaslužija ponoreli, odlučila je oblast za svaku regulu poslat va Lovran jedno par vaguni „de camize de forza“.

Svega po malo.

Novo zlatno miso u Japanu? Čitaj svih narodnosti slošili su se, da pomauš Japance proti Rusom. Sada hoće, da Japancem podigan kredit, te su razstrubili po celom svietu, da su se u Japanu pronašle nove mine zlata, od kojih da će se dobiti do tri milijuna lira šterlinga zlata. Koji ne vjeruju, neka ide u Japan ovedočiti se.

Kolera va Perziji. Va Perzije hara kolera na strašan način. Misli se, da je pomrlo već oko 200.000 ljudi. Samo u Teheranu umrlo je do 30.000 ljudi. Svi perzijski listovi prestatli su izlazit.

Orkan va japanskom moru. Na japansko dijelo japanskog mora je svih dana bijemil strašan vihor, ki je uništio 36 brod i popovl 147 brod. Mnogo je ljudi izgavilo.

Ovakvo se govori. Va nekem meste va Magjarska prezentirali su vojnici pred svojim kolonolom. Kad ih je svih pregledal stal je pred njih i pital ih je, ako se imaju na ča potažiti. Čim je to zrekal, stajila je iz reda vanka jedna kumpanja soldati i potažila se na jedne oficijala i na kapurala, ki da a njom zio postupaju. Te je tušba kolonel zel do znanja, i odredil, da se i oficijal i kapural stave pod istragu. Tako se govori. Kako bi se naši ponesli puli takove prigodi? Mačali bi i Bog tota Jete! Naši ljudi kako da se stvoreni, da drugi po njih gaze i maste. Žalostno!

Organizacija devica. Device va Kečice (Magjarska) odlučila su osnovati društvo svih socialističkih slušavki, ko će se zvati „Svjeto“. Konstituirajuća skupština obdržavala se je ovih dana. Glavni rječ vodila je kuharica jedne odvjetnika, ka je u jedno-stavnom govoru prikazala stanje slušavka tako gantljivo, da je sinštateljstvo od 100 slušavka plakalo. Govorilo je više sinškinja, a na koncu se stvorili zahtjevi slušavka: Poslije 8 sati na večer ima svaka slušavka bit slobodna, more po velje izat i mora dobiti avo ključ od kućne vrat. Zakon neka čuva njihov moral najostrijimi kaznami. Imaju im se uredit plaća. Bajle se mora dozvoliti, da same sobom i svoje dojenje. Mora se dozvoliti, da zaručnika ili rodjaka moru primat a svako doba dana. Kao ravno-pravnim građankam mora se dozvoliti, da slušavka jede sa gospodarevom obitelji. Svoje te zahtjeve sastavi u memorandum i predloži ih gospodaru. Ako se ovi neće uvažiti, proklamirat te sveobći štrajk. Pokretn se pridružilo 300 slušavka svake vrsti.

Pomilovanja u Italiji. Prigodom prestejećeg poroda talijanske kraljice bit će podjeljena razna pomilovanja. Ministar pravde pripravio je dva dekreta pomilovanja, jednoga za slučaj, da se porodi prestolonasljednik, drugi za slučaj, da se porodi princeza.

Koliko se ljudi izveli u Sjov Ameriku. Po službenom izvješću američanske vlade u Washingtonu doselilo se u mjesecu juniju ove godine u Sjed. Države 73 tisuća 454 doseljenika, to je 25 tisuća 376 manje nego laniako leto u istom mjesecu.

Japanski general Kuroki — Poljak. Već dugo vremena pišu novine, da je znameniti japanski general Kuroki, koji se sada u Mandžuriji ogledava sa ruskim generalom Kuropatkinom, porieklo Poljaka. Čini se, da je to zbilja istina. Neki nekad Kurokijev, Jahosava Ošima, koji sada uči u Berlinu, izjavlja najise u „Berliner Tagblatt“, da je general Kuroki sin poljskoga plemića Kurovskoga, koji je god. 1831. iza velike poljske revolucije pobjegao najprije u Paris, onda u Tursku a odatle na Borneo. Kasnije došao je u Japan, gdje se je oženio za jednu Japanku i promienio ime u Kuroki. Sadanji general Kuroki je sin iz toga braka.

Moderna ljubav. Neka bogata američanka, časa nekoga glasovitoga liečnika iz Newyorka, došla je pred malo vremena u Paris i tu se upoznala u nekim vrlo elegantnim gospodinom, koji joj se je predstavio kao vicomte Dubordie. Mladi vicomte silno se je zaljubio u liepu amerikanku, pak joj je na svo moguće načine udvarao. Prije nekoliko dana prispijela je ta dama u Anversu u pratnji, naravno, odličnog vicomte-a. Prekjuteč je vicomte imenada navlio u sobu svoje obožavane dame, pak je, u mjesto da padne na koljena pred njom i da joj izjavi svoje topla ljubav, s revolverom u ruci zapričio joj se, da će je u mjestu ubiti, ako mu ne preda sav novac i dragocjenosti. Američanka je, kao izvan sebe od straha i iznenađenja, predala ovom elegantnom i zaljubljenom kavaleru sve što je od nje zahtjevalo. Vicomte je tada pobjegao. Na viku provarena i razočarana dama došla je osobito hotela, ali vicomte-u nije bilo više ni traga ni glasa. Redarstvo je pošlo za njim u potjeru.

Enično zmija. Va francoskom gradiću Bayetu dogodilo se ovaj slučaj: Neka dugi nasip radili su zidari i svoja kapute od-

ložili na nasip, koji je bio od kamena. Sada godišnja djevojčica palirova imala je na ta odelu pariti. Jedan zidarski dečko dolazio je kadkada kroz dan k djevojčici, ta se s njome šalio, i slučajno pokrenu kamenje na nasipu. Najednoč se između kamena pokaze mnogo zmija. Mladić ih stane ubijati, kad je ubio 23 komada, opazi da između kamena dižu glave neimjeran broj otrovnih zmija. Tada dozove brzo ostale zidare, ovi razmušite gnezdo i stadoše ubijati zmije. Ubili su ih preko 400, od kojih je najmanja imala 22 cm. Osim toga su našli u gnezdo 167 jaja od zmija. Grad se silno povoselio tome događaju, jer su zmije ugrožavale poljodjelce, pa je gradsko zastupstvo glasovalo hramrim zidarima nagradu. Jaja od zmija stavise u stakleni ormar, te ih izložise građanima na ogled. No već drugi dan se jaja otvorise i po ormaru plavilo 167 malih zmijica. Cielu tu zbirku dat će grad jednom pariskom muzeju, jer su zmije najotrovnije vrsti.

Nečovječan otac. Va Kamunike je neki Schillinger zajedno sa svojim mladim sinom navali na svoga starijega sina Augusta, pak mu je madaš štapom dvanaest smrtonosnih rana. Uzrok napadaja leži va obiteljskih interesih. Otac i mladi Schillinger su zaprti.

Tužna stafilika. Va Londonu se izgubi svake godine velik broj ljudi, a da im nima ni traga ni glasa. Po izvješću londonskog nadarstva izgubilo se je god. 1902. iz Londona 33.413 osoba, od kojih je nadjeno samo 17.326. Za 16.087 osoba dakle ne zna se od onda niš, kako da su va zemlju propale. Te su se osobe ili utopile, ili su pale šrtvom bog zna kakovog zločina, ili su same sebi život odarele ili odputovale u kakvi dateki i pusti kraj svijeta, kade ih je smrt iznenada našla.

Dieta s dvie glave. U Nagy Szent Miklosu u Ugarskoj rodila je neka seljakinja diete a dvie glave. Jedna je glava sasvim normalna s očima, ustima, nosom i usnama, ali bez obrva i kose. Na drugoj glavi, koja je nešto manja, fale nos i oči, a na mjesto usta je mala rupa. U pogledu spola nije diete takodjer normalno, pa se misli, da neće moći ostati na životu.

Opasni djeveri. U Americi ne biraju zaručnici tako lahko djevere kao kod nas, jer su djeveri ondje vrlo opasni. Tamo najise vladna moda, da se zaručnica zaljube u svoje djevere. Nije se tek jedanput dogodilo, da je djever pobjegao sa zaručnicom prije ili poslije, nego što ju je vodio pred oltar. Poslovdja jedne ugledne trdke u Americi oženio se nedavno sa liepom djevojkom. Deset dana iza vjenčanja morao je muž u pošlu odputovati. Vrativši se, našde svoje gnezdo prazno i suznađe, da je njegova ženica sa svojim djeverom otišla na — ljeto-vanje. On je odputovao onamo i našao mladi par upravo kod zajutarka. Nakošto se svojoj ženici i ironički je pitao za zdravlje. Gosti se izvrpoljiše. No žena ga proglasila ludim, te trdila, da joj nije muž, nego onaj, koji s njome sjedi kod zajutarka. Našao se među gostima prijatelj muzeu, ovaj izjavi, da je nadolica doista njen muž. Na to gosti ustadoše protiv djevera i prisiliše mladi par, da ostavi dvoranu, a muž je zatratio razstavu.

Istarske narodne poslovice.

(Sabrao: Josip A. Kraljić.)

Is Dubašnice na otoku Krku.

Gustomu gosta je va vratu meuto.
Dobroga gosta dobra pogača čeka.
Plati dugi, kad meš ljudi.
Mauraraca zla znanca, ki ju ljubi duša gubi.
Rana se zliča a brzda ostane.
Dica su kako hlijbi u vruju (sad se sad jih ni.)
Ne gljedaj divojko ni rika, ni more, neg gljedaj junaka, ki te hranit more!
Covik pusevč interesan, ni pravi krdan.

Gospodarske vjesti.

Uredimo konobe!

Iza duga, izvaredne suše i iza tuče, koja nas je na više krajeva pojetila, ne možemo se nadati obilnoj berbi ili trgadi, ali, zahvaljujući Bogu i na onom što nam daje, dužnost je naša, da ono što ostane spremimo kako treba.

Naše konobe nisu uredjene kako to značito zahtjeva i kako je imaju veći imućniji posjednici. Teško, da ga u nas ima tko u posebnom odjelu konobe vrije mast, a u poebnom čuva vino. I naši bolji posjednici nemaju u konobi, nego jedan sam odjel, gdje se radi sve. Moglo bi se još trpiti kada bi se konoba držala samo za vino, nego žalibože u najviše slučajeva konoba je skladište, magazin svoja i svačesa. U njoj visi šunka ili pernat i alanina; u njoj leži krumpir, repa, tikve i sve što se zemlji rodi; u njoj se čak u mnogo i mnogo slučajeva i prasao valja. Riedki su koji imaju zidove konobe pozbukane i pobieljene, a tlo popločano; ne, zidovi su goli, pa se po njih panjice šire, a pod je od gmele, pa lahko upija sve i uzdrži vlagu ili radja prašinu. Ne prozračuje se nikada, jer se prozračivati ne može, pa zaudara po svemu.

U takvih konobah ćemo zamaš tražiti liepa, čista posudja, bačva i čabara. Kroz godinu se nitko za nje ne brine. Onako otvorene pušta jih se u vlažnom i zadržljivom zraku, te primaju duh i pliesan iliti muflu, koja pak prelazi u vino. Svieći ili „gripulu“ se na bačvah pušta kroz godine i godine, misied, da ona vino poboljšava, a ne vjeruje se, da je ona kako spužva, te upija lahko sve i je uzrok mnogim bolestim vina.

Vino je plemenita kaplja, ali i jako osjetljiva, pa ako hoćemo, da svoju plemenitost usčuva i nam koji liepi novčić donese, treba, da malko pametnije s njom postupamo.

Tko može neka, budi i tankim, zidom pretini svoju konobu u dva diela, pa u jednom neka vrije mošt i tvori novo vino, a u drugom neka sprema vino učinjeno. Ako stieno ili zidovi nisu pozbukani, neka je pozbuka i pobiel. Tko je ima već pozbukane neka odstrani žbuku popucanu i onu koja prieti da će pasti. Svakto neka pak svake godine pobiel stiene raztopinom od 5 kg. vapna i 5 kg. modre galice u 100 litara vode. I grede, na kojih bačve leže, i klupe i sve što se u konobi drži treba da je razkuženo.

Pod ne smije biti od same zemlje. Takav, kako smo rekli, upija sve i ne može se čistiti. Najbolje je onaj od betona ili od kamenih ploča vezanih skupa sa cementom. Ne smije biti ravan, nego mora visiti za 5 do 10 milimetara po metru.

Na takovom podu voda lahko otiče, pa se laglje pere, a prati treba ga često, osobito ako se što vina prolje, jer inače ovo akias i lahko se po njem pokvari vino u bačvah.

U konobi ne smije biti ništa osim vina.

Niti octa, niti prokiala vina nemojno u njoj držati.

Vino kroz bačve diše, kako živoč stvor, pa ako hoćemo, da nam se usdrži, dajmo mu prije svega čista, nepokvarena zraka, dajmo mu stan, kakov sami sebi želimo.

Kad smo mi uredili stan, uredimo mu i njegovo pokucstvo t. j. bačve, bačnja, lije, kable itd. Ako što nemamo, nabavimo novo, a ako je što oštećeno ili irražljeno, popravimo.

Bačve i drugo posudje operimo iz vana vrućom vodom i strašimo tvrdom četkom. U prvui vodi rastopino pepela, a drugoi doljimo litar sumporne kiseline na 15 litara vode. Najbolje treba strgati katove, kutiće i pakotine, počto se najprije ondje pojavijuje pliesan i razne pogubne klice.

Obadljivo dobro bačve takodjer a nutra. Ima li u njih staroga arieta iliti gripula, ostridimo je, jer će nam ona uništiti i bačvu i vino. Neki pripisuju arietu izvanrednih kriposti, dočim je on leglo mnogim i raznim bolestim. Nekoji ga oetru svake četiri godine barem, a drugi rado još bolje, te iz-

paru svake godine bačvu vrućom vodom i tim vas ariet rastopu. Ostridone bačve operu se vodom sa sodom ili vodom sa sumpornom kiselinom, a na koncu vodom sa malo vina. Tad jih se pusti odčepljene, dok se osuše i, ako ne rabe odna, sumporaju se izgarajuć 3—5 grama sumpora po hektolitr.

Traotič ili Sipavica.

Traotič ili kako se ovuda zove: sipavica (slov.: vinogradski zavijač ili trtjon; talij.: sigarajo o punteruolo; njemački: der Rebenstecher; lat.: rhyncites betuleti) je maleša buba, oko 7 milimetara velika. Obično je zlatno zelena ozgora, a crijeno bakrena sa zelenim piknjami ozdola, ili boje modre ili ljubičaste ozgora, a zelene ozdola. Tjele se sve sjaji. Glava je gladka i svrava u rilo mnogo veća od same glave, a na rilu nosi dva tamna ticala. Mužak je manji od ženke. Liepa je i nježna i sjajna tiela, ali ima jako slabu navadu.

U mjesecu maju spare se mužaci i ženke i ostanu kadkad cieti dan spojeni. Oplodjene ženke nagrizaju lišće ili mlade izbojke sve okolo na okolo, tako da se ti izbojci objesu na dole i povenu. Na njeve poleže 3 do 4 bjelkasta jaja, pa svije svoje lišće skupa, kao da bi htjele ta jaja obraniti. Sve izgleda kao da su cigarete. Ako je liepo vrijeme, onda njim idje posao brzo, te vidimo u vinogradu množinu tih svitaka. Ako je vrijeme kišovito ili puše li vjetar, onda ne mogu raditi brzo i je manje škoda. Čim jih je više, je naravski i škoda veća.

Desetak dana kasnije se iz onih jajačica izvale male bjelkaste liečinke, te jest crvici bez nogu. U sredini tiela su kako napuhnute. Ove živu mjesec dana po prilici u svitku, hraned se njegovimi mešini djelovi. Tad izjadu iz njega i zakopaju se oko četiri centimetara duboko u zemlju, gdje izdube jamicu i pretvore se u kukuljicu. Obično iz te kukuljice bude još prije zime buba, koja onda izjadu još na polje, da se nabavi, a čim zabavi se opet povuče u zemlju, gdje prospava zimu, čekajuć proljeće. Nego se događaj takodjer, da buba u svojem razvoju zakasni i ostane cieti zimu zakučljena.

Osim štete, koje napravi savijajuć svitke, da u njima sačuva svoj rod, sipavica nanasa škodu i hraned se. Ona se brani na listu i čini te strugajuć svojim rilcom u obliku ravne crte zelenilo, tako da ostane na listu samo dolnja keža. Ova povena, a za njom i cieti list. Osim lista rado objeda i meso na isperku ili izbojku, kao kad hoće da svije svoje cigarete. Tad ti isperci ili izbojci takodjer povenu i odpadnu. Najveća škodu čine kada stanu objedati i držak grozda; tad su najpogibelniji.

Moramo se stoga i prti njima boriti, a to ćemo učiniti pobirajuć i izgarajuć one cigarete ili svitke i loveč bube. To je posao što ga mogu svagdje djeca obaviti.

Negdje brane lozu od njezina nagriža, posipljud ju u mjesecu maju, čim se buba pojavi, sumporom, kojemu je jednom trećinom pomiešano pepela kroz što prenta. Buba ne može tada priti ni isjedatu.

I ovdje valja, što smo o borbi proti crvicem rekli, da ju najise moraju voditi svi, jer koja korist, da je uništio jedan sam, kad a sasjedovom vinogradu ostaje leglo, odakle će bube i k njemu?

Ova leta buba ima više braće, koja provadja isti život i nanasa na isti način škodu na kruškah, jabukah, šljivah i drugih voćkah.

Zadnje vjesti.

Lovcem na znanje i ravnanje! Lovčki klub u Opatiji, kao poduzetnik lova obične Kastav, umoljava p. n. gospod. lovce, koji žele pristupiti društvu kao člani, neka se prijave podpisano u najkraćem roku, da se ozmogoe opredieliti broj lovnih dozvola, koje se ima izdati a tu svrhu.

Opatija, 26. augusta 1904.

Lovčki klub.

B. Lovčke se karte (dozvole) neće pro-davati, jer to zakon ne dopušta, zato onaj, koji želj imati rečenu dozvolu, valja da se upiše kao član.

Rusko-Japanski rat.

Dan za dnevom dohajaju s ratišta vrlo važne vijesti. U srednoj Mandžuriji, oko Liaojana, gdje se nabodi glavni stan ruske vojske, namestila se ovi dni strašna bitka, koja još traje. Tu se uhvatilo u koštac oko pol milijuna vojske s preko 1300 kanona. Taj boj su započeli Japanci, da kakogod pokriju velike svoje nespjeha kod Port-Artura. Krv se na poteke lieva, i premda su Rusi skoro od svih svojih pozicija preterali Japance, ipak se oni sve više vuku nazad. Govori se, da će Kuropatkin va dobro utvrđenom Liaojana ostavit do 35 tisuća svojih vojske. I tako će Liaojan postat za Japance drugi Port-Artur. Međutim bi se Kuropatkin povukao za Mukden, gdje bi čekal druga pojačenja. Svakako, dogodjaji ovih dana su vrlo važni i od njih će puno zavist.

Port-Artur, ta tvrda ruska klijasa drži se vavek čvrsto. Celi svet, pa i isti čifuti i Englezi priznavaju veliko junačstvo ruskih vojnika i njihova zapovednika Stšesela. I sada, ova zadnja tri dana navalili su Japanci sa svom bjesnoćom na Port-Artur, ali su od Rusa bili uvijek suzbijeni.

Od ruske flote, neki su brodi va Tsingtan i va Šangaju, drugi su pak va Vladivostoku i va Port-Arturu.

Izpravak.

U članku „Crvidi“, tiskanom u posljednjih brojehv molimo, da se riječi „morovi sapun“, „izvarak duhana“ i „prah od buhača“ izprave u: „mazavi sapun“, „izvarak duhana“ i „prah od buhača“.

Br. 3726.

Razpis natječaja.

Usljed jednoglasnog zaključka občinskog zastupstva od 17. augusta 1904. razpisuje se ovime natječaj na mjesto tajnika kod ove občine, sa godišnjom plaćom od 1800 kruna, eventualno i na mjesto kanceliste, sa godišnjom plaćom od 1000 kruna, koja će sa dotičnima isplaćivati u anticipatnih mjesečnih obrocih, iz ovdješnje občinske blagajne.

Između molitelja dati će se prednost onima, koji se izkažu sa potpunom praksom u občinskim poslovima, dotično onima, koji u kojoj god občini služuju.

Od molitelja traži se potpuno poznavanje hrvatskoga, kao uredovnog, po mogućnosti talijanskoga i njemačkoga jezika. Molbe neka se potpisanom pripošaju do 7. septembra 1904.

Kastav, dne 18. augusta 1904.

Občinsko glavarstvo

načelnik:
Jelušić.

4 para cipela

samo za K. 5-50

prodaje se dok ima zalih za tu nisku cijenu najljep nabave velike množine: 1 par muških cipela, 1 par ženskih cipela iz žute ili crne kože za zavezati (Schnürschuhe), sa jakini okovanima podplati, najnovijeg kroja; nadalje 1 par muških, i 1 par ženskih modernih cipela, veoma elegantno izradjenih, lakih, sva 4 para samo za K. 5-50. Kod naručbe dosta je navesti daljina.

Razapilje se pouzedećem: Exportna trgovina cipela.

A. Gelb, Krakov br. 117.

Što ne odgovara može se promieniti ili natrag poslati, te se novac vraća, radi toga nema nikakove pogibetji.

Odgovorni urednik: Petar Rabinčić.

Oglas.

U nedjelju na 14. augusta t. g. otvorio sam u svojoj novoj kući na Fortici (Aurora-Höhe) kod Varšeni

Restoraciju

Ista će biti obokrbljena izvrstnim dalmatinskim i dalmatinskim vinom, nadalje friškom pivom i dobrim svakovrstnim jelom.

Slavnomu občinstvu preporuča se za što veći i brojniji posjet.

Ivan Ujanić.

Franjo Schlesinger

— zlatar i draguljar —

Opatija - Vila Rudowits
prodaje svakovrstne zlatne i srebrne predmete u najljepjoj i najmodernejjoj izradi, po najnižim cijenam. — Preuzima sve u tu struku zasjecajuće radnje i popravke, te ih izvršuje brzo, solidno i jeftino.

Promjenjuje stare zlatne i srebrne predmete za nove uz vrlo povoljne uvjete.

U životu nikad više

ovako riedke zgode

500 komada samo for. 1-95.

Krasna pozlaćena i dobro iduća ura, 3 god. garancije, sa prikladnim lancem, 1 modernu svilenu krpavica za gospođu, 2 kom. najljepjih žepnih rubaca, 1 dječanski prten sa gospođu sa limit. dragim kamenom, 1 košar novčanika, 1 krasno šepno ogledalo, 1 par dugmad za manjete, 8 dugmeta za prsa, sve 3/4 donje zlato, sa patentiranim zatvaranjem, 1 prima pisaca sprava od nikla, 1 album sa najljepšim slikama na svietu, 1 elegantna pariška pribadača za gospođu (Novost), 1 par bontona od similibrijanta, vrlo trajni, 5 šaljivih predmeta na veliko veselje za staro i mlado, 20 važnih predmeta za dopisivanje i još 400 različitih predmeta vrlo potražnih u kući. Sve skupa, sa urom, koje sama ove novce vrijedi, stoji samo for. 1-95. Šalje se pouzedećem ili da se novac unapried pošalje.

Bečko glavno skladište

P. LUST, KRAKOV br. 116.

NB. Za neodgovarajuće šalje se novac natrag.

„Narodni list“ prodaje se kod:

Ivana Tomasić i Felice Turina u Opatiji; Andra Bledić i Marija pl. Märztal u Voloskom; Josipa Rubinić u Moščenicah; Vinka Mavrić u Dragi; Frana Bassan u Lovranu; Antonije Priskić u Iki; Vjekoslava Kinkela u Bukavcu; Dinka Spinić u Mihotičih; Frana Ferranda u Matuljih; Ivana Vlah-Vičić u Trinajestičih; Ljudevita Jelušić u Kastvu; Antona Sarčion-Ivančić Sv. Matej; Vladimir Fiamin Križišće (Opatija); Franjo Brajan u Srdoči Sv. Križ; Anto Bertosa u Pazinu.

Pojedini broj stoji 6 šilira.

Koji od naših trgovaca želi preuzeti u svojoj trgovini razprodaju „Narodnoga lista“ uz primjereni dobitak, neka se oglasi našem uredništvu.

Proljećna kura!

Salsaparilja sirup (Depurativ)

Za proljećnu kuru preporuča se najtoplije praviti sirup od salsaparilje kao osvježujuće i krv čistujuće sredstvo. — Jedino sirupom od salsaparilje (Salsoparilla) koji se na poseban način iz najbolje vrsti koriena od salsaparilje pravi, može se postići dobar uspjeh.

Pravi sirup od salsaparilje izvrstan je lijek proti svim kožnim bolestima, reumatizmu, srebrošćenju, pokvarenosti krvi, zapeklosti, hemoroidima, osobito paše proti sialitidizmu i veneričnim bolestima. — Prodaje se u bocama od 2 kruna; onda od K. 3 ili u dvestrakim bocama od 5 kruna.

Pilule od željeza i Haemola

Ove su pilule od neprocjenjivo blagotvornog djelovanja proti najrazličitijim bolestima, a osobito proti: slabosti, blijedosti, pomanjkanju krvi, neravnomerni, vrtoglavici itd. itd. Izvrstan pak djeluje kod pokvarenosti krvi i glavobolje, kao što su blagotvorne i kod oporavljanja iz duga bolesti. Preporučuju se kod sveobće slabosti, osobito za mlade žene i djevojke pri pomanjkanju krvi. Ove pilule imaju i prednost, koja je od velike koristi i važnosti, naime, da se veoma lahko uzimaju, a pri svom rastvaranju u šaludcu ne prouzrokuju nikakove boli. Zdravlje se potpunoma povraća odmah iz kratke i najteže uporabe. Izvrstan i najta blagotvorno djelovanje ovih željeznih pilula zasvjedočavaju mnoge priznanice i pohvale ostarijenika iz Ilice i Daleka. Svaka škatuljica sadržuje 100 (sto) ovakvih pilula, a cijena jedne škatuljice je 2 kruna.

Prah proti znojenju nogu.

Ovaj prah jest izvrstno sredstvo proti znojenju nogu, uplji znoj, te na taj način prepriči ranjavost nogu i olušanje na neugodni miris. Cijena jedne škatuljice K. 1.

CEROT proti kurjim očima.

Ovaj je CEROT svestrano priznat kao jedini i sigurni lijek proti kurjim očima. Samo upotrebljavanjem ovog lijeka može se govjek riješiti za kratko vrijeme ova neugodna bolest.

Prodaje se komad po 40 šilira. Poštanske naručbe odpremaju se odmah.

Ovi spomenuti lijekovi dobivaju se jedino u ljekarni

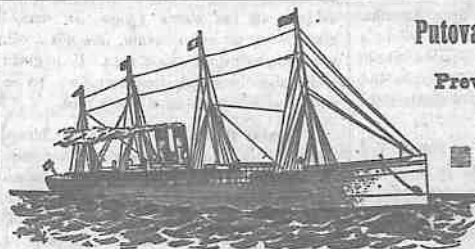
Majke Božje od pomoći (Alla Madonna dell' aiuto)

ADOLFA SCHINDLERA

Na Riecel, via Mercati, 6 Piazza Ūrmeny.

NB. Također se u ovoj ljekarni recepti (lječnički prepisi) točno i savjestno priređuje.

Sjećajte se istarske Družbe sv. Cirila i Metoda!

Putovanje u Ameriku!

Prevoz preko mora
7-8 dana.

Izvrstna obskrba.

L. Mašek i drug-Zagreb

Putovanje u Ameriku III. razred iz Zagreba u New-York for. 65 sa brzim parobrodima prevoz preko mora 7-8 dana.

Izvrstna obskrba. Odprema putnika iz Zagreba svake nedjelje.

L. Mašek i drug
ZAGREB, Preradovićev trg 8.

Posujilnica u Voloskom

registrana zadruga na ograničeno jamčenje.

Prima novac na štednju od svakoga, te plaća od istoga 4 1/2% kamata, čisto bez ikakvog odbitka. Rentni poret na uložke plaću posujilnica sama.

Vraća na štednju uložene iznose bez odповјedi, pridržaje si ipak u osobitih slučajevih, pravo otkaza u smislu § 8 društvenoga statuta.

Zajmove (posuđe) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjernice i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati: svaki dan izim nedjelje i blagdana od 9-12 sati pp. i od 3-6 sati posle podne; u nedjelju i blagdane od 9-12 pp.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se za sada u odvjetničkoj pisarni Dra. Jančića u Voloskom.

Pobliže informacije dobivaju se u pisarni Dra. K. Jančića, Dr. I. Pošćića, Dra. A. Stangera i Dra. M. Trinajstića u Voloskom.

Novčani promet u god. 1903 iznosio je K 2777.869.20 — Uloženo je bilo u posujilnici god. 1903 K 882.576.14

Ravnateljstvo.

Tiskara V. Tomičić i dr. — Opatija.